

PATVIRTINTA
VšĮ Kazlų Rūdos PSPC
direktoriumi
2021-10-29 įsakymu Nr. V-36/1

**VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS
KAZLŲ RŪDOS PIRMINĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS CENTRO
VIDAUS TVARKOS TAISYKLĖS**

I. PACIENTŲ TEISĖS ĮSTAIGOJE

1. Teisė į kokybišką sveikatos priežiūrą:

1.1. Pacientų teisių negalima varžyti dėl jų lyties, amžiaus, rasės, pilietybės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, įsitikinimų, pažiūrų, seksualinės orientacijos, genetinių savybių, neįgalumo ar dėl kokių nors kitų įstatymais nepagrįstų aplinkybių;

1.2. Kiekvienas pacientas turi teisę į savo garbės ir orumo nežeminančias sąlygas ir sveikatos priežiūros įstaigos personalo pagarbų elgesį teikiant paslaugas pacientui bei ja mirus;

1.3. Kiekviena investicija į paciento sveikatą, įskaitant tyrimus, turi būti atliekama laikantis atitinkamų profesinių pareigų ir standartų;

1.4. Pacientams turi būti teikiamos mokliškai pagrįstos nuskausminamosios priemonės, kad jie nekenėtų dėl savo sveikatos sutrikimų;

1.5. Kiekvienam pacientui turi būti suteikta kokybiška sveikatos priežiūra;

1.6. Jeigu paciento tolesnis buvimas sveikatos priežiūros įstaigoje nėra mechaniškai pagrįstas, prieš išrašant iš sveikatos priežiūros įstaigos į namus ar siunčiant į kitą sveikatos priežiūros įstaigą, pacientui turi būti išsamiai paaiškintas tokio sprendimo pagrįstumas. Gavęs tokią informaciją, pacientas patvirtina parašu;

1.7. Paciento kūnas ar jo dalys negali būti naudojami komercinei naudai gauti;

1.8. Kuri nors paciento kūno dalis gali būti pašalinta tik paciento sveikatos priežiūros tikslais;

1.9. Kitais tikslais pašalinta kūno dalis gali būti laikoma ir naudojama tik teisės aktų nustatyta tvarka ir tik tuo atveju, jei yra gautas paciento sutikimas, prieš tai tinkamai informavus pacientą apie tokio sutikimo pasekmes.

2. Teisė į sveikatos priežiūros prieinamumą:

2.1. Pacientui sveikatos priežiūra turi būti prieinama;

2.2. Būtinoji medicinos pagalba pacientui turi būti suteikiama neatidėliotinai;

2.3. Gelbstint asmenų, kuriems nelaimingo atsitikimo, avarijų, ekologinių ir gaivalinių nelaimių arba dėl ūmaus susirgimo yra būtina medicinos pagalba, gyvybę, pirmąją pagalbą, privalo nedelsdami suteikti sveikatos priežiūros, farmacijos specialistai ir kiti asmenys buvę kartu su nukentėjusiais ar ligoniais nelaimingų atsitikimų ar gyvybei pavojingo ūmaus susirgimo vietose ir pagal nustatytą tvarką privalantys tokią pagalbą teikti;

2.4. Jeigu paciento buvimo vietovės sveikatos priežiūros įstaigoje nėra galimybių laiku suteikti tinkamą būtinąją medicinos pagalbą arba jo sveikatos priežiūros įstaiga pagal savo kompetenciją pacientui būtinosios medicinos pagalbos suteikti negali, ji turi informuoti apie tai pacientą ir užtikrinti, kad pacientas, kaip įmanoma greičiau, būtų pervežtas į kitą sveikatos priežiūros įstaigą;

2.5. Šios teisės įgyvendinimo sąlygas nustato Lietuvos respublikos įstatymai ir kiti teisės aktai;

3. Teisė pasirinkti gydytoją, slaugos specialistą ir sveikatos priežiūros įstaigą. Pacientas turi teisę pasirinkti gydytoją, slaugos specialistą ir sveikatos priežiūros įstaigą. Ši teisė gali būti ribojama tik Lietuvos Respublikos įstatymuose nurodytais pagrindais ir teisės aktų nustatyta tvarka.

4. Teisė į informaciją:

4.1. Pacientas turi teisę gauti informaciją apie sveikatos priežiūros įstaigose teikiamas paslaugas ir galimybes jomis pasinaudoti;

4.2. Pacientui turi būti pateiktas jį gydančio gydytojo ir slaugos specialisto vardas, pavardė, pareigos ir informacija apie kvalifikaciją;

4.3. Pacientas turi būti supažindintas su sveikatos priežiūros įstaigos vidaus tvarkos taisyklėse nustatytais paciento teisėmis ir pareigomis;

4.4. Pacientas turi teisę į informaciją apie savo sveikatos būklę, ligos diagnozę, medicininio tyrimo duomenis, gydymo metodus ir gydymo prognozę;

4.5. Informacija pacientui turi būti pateikta atsižvelgiant jo amžių ir sveikatos būklę, jam suprantama forma, paaiškinant specialius medicinos terminus;

4.6. Informacijos pacientui, įskaitant nepilnamečius nuo 16 iki 18 metų amžiaus gali nepranešti tais atvejais, jeigu pranešimas būtų aiški prielaida rimtai žalai pacientui atsirasti (pakenktų jo sveikatai ar sukeltų pavojų jo gyvybei). Tokiais atvejais visa šiame punkte numatyta informacija pateikiama paciento atstovui ir tai prilyginama informacijos pateikimui pacientui;

4.7. Atstovui pateikta informacija pateikiama pacientui iš karto, kai išnyksta pavojus, kad jo pranešimas pacientui gali nulemti minėtą žalą;

4.8. Informacija pranešama pacientui ir tuo atveju, jei pacientas atsisako informacijos;

4.9. Paciento pageidavimu turi būti pateikta ambulatorinė kortelė ar kiti paciento medicinos dokumentai, išskyrus atvejus, kai tai iš esmės gali pakenkti paciento sveikatai ar sukelti pavojų jo gyvybei. Tokiais atvejais apie informacijos teikimo ribojimus gydantis gydytojas pažymi ligos istorijoje;

4.10. Psichikos ligonio teises susipažinti su paciento medicinos dokumentais ypatumus nustato Psichikos sveikatos priežiūros įstatymas;

4.11. Pacientas turi teisę prašyti, kad jo lėšomis būtų padarytas jo ligos istorijos ir (ar) medicinos dokumentų kopijos. Ši paciento teisė gali būti ribojama tik Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka;

4.12. Gydytojas paaiškina pacientui įrašų jo ligos istorijoje prasmę;

4.13. Jeigu paciento reikalavimas yra pagrįstas, gydytojas ištaiso, užbaigia panaikina ir (ar) pakeičia netikslus, neišsamius, dviprasmiškus duomenis arba duomenis nesusijusius su diagnoze, gydymu ar slauga;

4.14. Jeigu gydantis gydytojas nesutinka su tokiu paciento pageidavimu, ar paciento pageidavimas pagrįstas, sprendžia gydytojų konsiliumas.

5. Teisė rinktis diagnostikos bei gydymo metodikas ir atsisakyti gydymo:

5.1. Pacientai, įskaitant nepilnamečius pacientus nuo 16 iki 18 metų amžiaus, gali būti gydomi arba jiems teikiama kokia kita sveikatos priežiūra ar slauga, tik kai yra jų sutikimas;

5.2. Sveikatos priežiūra ar slauga nepilnamečiams pacientams iki 16 metų amžiaus teikiama, kai yra jų atstovų sutikimas, išskyrus atvejus, jei tokio sutikimo prašymas prieštarauja nepilnamečio paciento interesams;

5.3. Kai laikantis sveikatos priežiūros normų yra galimybė rinktis diagnostikos ir gydymo metodika, pacientas supažindinamas su šių metodikų ypatybėmis ir jam suteikiama pasirinkimo galimybė;

5.4. Pacientų, įskaitant nepilnamečius pacientus nuo 16 metų iki 18 metų amžiaus pasirinkimas įforminamas raštu;

5.5. Už nepilnamečius pacientus iki 16 metų, taip pat už kitus pacientus, kurie dėl savo būklės negali objektyviai vertinti diagnostikos ir gydymo metodikų, pasirenka ir pasirašo jų atstovai;

5.6. Jeigu yra nesutarimų tarp nepilnamečių pacientų iki 16 metų ir jo atstovų, tai diagnostikos ir gydymo metodikas parenka gydytojų konsiliumas, atsižvelgdamas į nepilnamečio interesus;

5.7. Prieš prašant sutikimo, pacientui (jo atstovui) išaiškinami intervencijos į paciento sveikatą tikslas, pobūdis, padariniai ir pavojai;

5.8. Asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikėjas apie visas asmens sveikatos priežiūros paslaugas įrašo į paciento medicinos dokumentus;

5.9. Sutikimas dėl paslaugų, patvirtinamas paciento (jo Atstovo) parašu paciento medicinos dokumentuose;

5.10. Pacientas bet kada raštu gali atšaukti savo sutikimą gydytis;

5.11. Kai pacientas yra tokios būklės, kai negali pareikšti savo valios dėl sutikimo gydytis ir dėl diagnostikos bei gydymo metodikų pasirinkimo, kiek įmanoma, nepakenkiant paciento interesams, atsižvelgiama į jo anksčiau pareikštą valią;

5.12. Kai nėra nustatyta tvarka išreikštos paciento (jo atstovo) valios, slauga, diagnostika ir gydymas gali būti taikomi tik įstatymų nustatytais pagrindais ir tvarka, kai yra reali grėsmė paciento arba aplinkinių asmenų sveikatai ar gyvybei;

5.13. Teikiant būtinąją (pirmąją ar skubiąją) medicinos pagalbą pacientui, kuris dėl amžiaus ar sveikatos būklės negali rinkamai išreikšti savo valios, yra būtinas paciento atstovo sutikimas;

5.14. Pacientas, kiek įmanoma, dalyvauja kai sprendžiamas sutikimo gydytis klausimas;

5.15. Pagalba gali būti suteikiama be atstovo sutikimo, jei jo nėra arba sutikimo negalima gauti laiku, arba atstovas atsisako duoti sutikimą, o medicinos pagalbos suteikimas atitinka paciento interesus. Apie tai pažymima paciento ligos istorijoje;

5.16. Jeigu paciento, kuris dėl amžiaus ar sveikatos būklės negali išreikšti savo valios, atstovas atsisako duoti sutikimą gydyti, kuris nėra skubus, o medicinos pagalbos suteikimas atitinka paciento interesus, toks paciento gydymas galimas, jei yra gydytojų konsiliumo, sveikatos priežiūros įstaigos medicinos etikos komisijos ar Lietuvos bioetikos komiteto sutikimas;

5.17. Gydančio gydytojo prašymu sveikatos priežiūros įstaigos administracija sudaro gydytojų konsiliumą;

5.18. Į medicinos etikos komisiją ar Lietuvos bioetikos komitetą gali kreiptis sveikatos priežiūros įstaigos administracija ar gydantis gydytojas;

5.19. Paciento, psichikos ligonio, nesugebančio teisingai įvertinti savo sveikatos būklės, gydymo ypatumus nustato Psichikos sveikatos priežiūros įstatymas;

5.20. Visais atvejais pacientas, kiek įmanoma dalyvauja duodamas sutikimą gydytis.

6. Teisė nežinoti:

6.1. Informacija apie savo sveikatos būklę, ligos diagnozę, medicininio tyrimo duomenis, gydymo metodus ir gydymo prognozę neturi būti pateikta pacientui prieš jo valią;

6.2. Paciento, įskaitant nepilnamečius nuo 16 iki 18 metų, valia turi būti patvirtinta paciento parašu paciento medicininuose dokumentuose;

6.3. Informacijos nepateikimas netaikomas kai informacijos nepateikus pacientui ar kitiems asmenims, gali atsirasti žalingų pasekmių ir tų pasekmių negalima išvengti pateikus informaciją paciento šeimos nariams, jo atstovui ar kitiems asmenims;

6.4. Apie informacijos pateikimą pacientui prieš jo valią gydytojas pažymi paciento medicinos dokumentuose;

6.5. Elgesio su pacientu, kuris dėl psichinės ligos nesugeba teisingai įvertinti savo sveikatos būklės, ypatumus nustato Psichikos sveikatos priežiūros įstatymas.

7. Privataus gyvenimo neliečiamumas:

7.1. Paciento privatus gyvenimas yra neliečiamas;

7.2. Informacija apie pacientų gyvenimo faktus turi būti renkama pacientų sutikimu ir tik tuo atveju, jei tai yra būtina diagnozuojant ligą, gydyti ar slaugyti;

7.3. Sveikatos priežiūros įstaigose duomenys apie paciento buvimą sveikatos priežiūros įstaigoje, jo sveikatos būklę, jam taikytas diagnostikos, gydymo bei slaugos priemonės įrašomi į Sveikatos apsaugos ministerijos nustatytos formos ir rūšių pacientų medicinos dokumentus;

7.4. Nustatant šių dokumentų formą, turinį ir naudojimo tvarką turi būti užtikrinama paciento privataus gyvenimo apsauga;

7.5. Visa informacija apie paciento buvimą ligoninėje, gydymą, sveikatos būklę, diagnozę, prognozes ir gydymą, taip pat visa kita asmeninio pobūdžio informacija apie pacientą turi būti laikoma konfidencialia net ir po paciento mirties;

7.6. Tokios konfidencialios informacijos saugojimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos įstatymai ir Sveikatos apsaugos ministro tvirtinami teisės aktai;

7.7. Konfidenciali informacija gali būti suteikta asmenims tik turint rašytinį paciento sutikimą;

7.8. Asmenims, tiesiogiai dalyvaujantiems gydant ar slaugant pacientą, atliekantiems paciento sveikatos ekspertizę, be paciento sutikimo konfidenciali informacija gali būti suteikta tais atvejais ir tiek, kiek tai būtina paciento interesams apsaugoti;

7.9. Be paciento sutikimo teisės aktų nustatyta tvarka konfidenciali informacija gali būti suteikta valstybės institucijoms, kurioms Lietuvos Respublikos įstatymai suteikia teisę gauti konfidencialią informaciją apie pacientą prieš jo valią;

7.10. Kai pacientas yra praradęs sąmonę ir nėra jo sutikimo konfidenciali informacija gali būti suteikiama atstovui, sutuoktiniui (partneriui), tėvams (įtėviams) ar pilnamečiams vaikams tik tais atvejais ir tiek, kiek tai būtina interesams apginti;

7.11. Nepilnamečio paciento atstovai turi teisę susipažinti su nepilnamečio paciento medicinos dokumentais, jeigu tai neprieštarauja Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatos atlyginimo įstatymo reikalavimams ir nepilnamečio paciento interesams;

7.12. Užtikrinant paciento teisę į privataus gyvenimo neliečiamumą, turi būti vadovaujamas nuostata, kad paciento interesai ir gerovė yra svarbesnė už visuomenės interesus;

7.13. Už neteisėtą konfidencialios informacijos apie pacientą rinkimą ir panaudojimą atsako teisės aktų nustatyta tvarka;

7.14. Be turtinės žalos, pacientui taip pat atlyginama ir neturtinę žalą.

8. Teisė skųstis:

8.1. Manydamas, kad yra pažeistos jo, kaip paciento teisės, pacientas (jo atstovas) raštu kreipiasi į sveikatos priežiūros įstaigos vadovą;

8.2. Sveikatos priežiūros įstaigos vadovas ar jo pareigas einantis asmuo per įmanomai trumpą laiką, bet ne ilgiau kaip per 5 darbo dienas privalo išnagrinėti kreipimąsi ir raštu pranešti pacientui (jo atstovui) nagrinėjimo rezultatus;

8.3. Nepatenkintas nagrinėjimu ir jo rezultatais, pacientas (jo atstovas) gali kreiptis į teismą arba į valstybines institucijas, kontroliuojančias sveikatos priežiūros įstaigas.

9. Teisė į žalos atlyginimą:

9.1. Pacientas turi teisę į žalos, padarytos pažeidus jo teise teikiant sveikatos priežiūros paslaugas, atlyginimą;

9.2. Žalos atlyginimo sąlygas ir tvarką nustato Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymas, taip pat Civilinis kodeksas, Draudimo įstatymas, kiti teisės aktai.

II. PACIENTŲ PAREIGOS ĮSTAIGOJE

10. Atvykti į asmens sveikatos priežiūros įstaigą diagnozavimui, gydymui ir kitai sveikatos priežiūrai (profilaktiniam patikrinimui, konsultavimui, ištyrimui ir t.t.t) siuntime ar kitame dokumente nurodytu laiku (identiškas reikalavimas taikytinas užsiregistravus telekomunikacinių ryšio priemonių pagalba (telefonu, internetu).

11. Turėti dokumentus, įrodančius tapatybę, draustumą privalomuoju sveikatos draudimu, atstovavimo pacientui bei kitus dokumentus (pvz., gydytojo siuntimą) ir informuoti apie kitas reikšmingas aplinkybes (pvz.: jei asmuo yra teismo pripažintas ribotai veiksnus).

12. Laikytis asmens sveikatos priežiūros įstaigos vidaus tvarkos ir gydymosi (ambulatorinio) režimo reikalavimų (pvz.: laikytis nustatyto ambulatorinio režimo, nesigydyti patiems, nerūkyti, nevartoti alkoholinių gėrimų, psichotropinių medžiagų ar narkotikų ir t.t.).

13. Gydančiam gydytojui ir slaugytojui teikti teisingą ir visą informaciją, kuri pagrįstai reikalinga diagnozuoti ligą, būklę ar sveikatos sutrikimą ir gydyti pacientą (pvz.: apie esamas ir buvusias ligas, traumas ar intervencijas (operacijas), vartotus vaistus, pastebėtas alergines reakcijas nuo vaistų ar vitaminų ir t.t.).

14. Informuoti gydantį gydytoją ir slaugytoją apie pakitusią savo sveikatos būklę asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo metu.

15. Laikytis gydančio gydytojo ir slaugytojo nurodymų ir rekomendacijų, ne tik dėl gydymo, tačiau ir dėl profilaktikos, slaugos ar tęstinio gydymo namuose.

16. Medicinos dokumentuose patvirtinti parašu apie visus veiksmus, kuriems atlikti paciento buvo duotas informuoto paciento sutikimas ar kitais asmens sveikatos priežiūros įstaigos vidaus tvarkos taisyklėse (ar kitose procedūrose) numatytais atvejais.

17. Savo veiksmais nediskriminuoti ir nežeminti asmens sveikatos priežiūros įstaigos darbuotojų, jos klientų (kitų pacientų) ir jų artimųjų (lankytojų) garbės ir orumo, gerbti jų teises.

18. Tausoti asmens sveikatos priežiūros įstaigos ar jos pacientui laikinai patikėtą turtą.

19. Pagal pateiktus finansinius dokumentus apmokėti už asmens sveikatos priežiūros paslaugas, kurios yra nekompensuojamos iš privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto, valstybės ar savivaldybių biudžetų lėšų.

20. Laikytis asmens higienos reikalavimų.
